

(1 ešinyš iš 1-mo pusl.)

— turiu teisį būti laisvas nuo "A. Rūkštelės piešinių"; juoba, po jo parodos Bostone, kur Judui suteikė...dail. V. Vizgirdos veido bruožus. Tai jau nebe "realizmas", o grįžtamasis... Neandertalizmas!

Mielųjų Skaitytojų atidą atkreipiu į šiuo ir išviso tremties meno reikalais pravartų žinoti V. Vizgirdos "Atvirą laišką" "Vienybės" Nr. 44.

5.

Sklaistau M. Aret'o "Slownik Wyrazow Obych" (33.000 atskirų sąvokų). Deja, savo metu buvo žadėta ir mūs "Tarptautinių Žodžių Žodynas" perspausdinti. Gerai, kad nerizikuota. O, deja, būta ir tebėra gyvo reikalo...

Aret'o žodyno jau 19-ktoji laida. Kainą nepigū, nes \$5. Bet tai mažoji enciklopedija. Pasijansas. Bridžas. Skaitai, ir neatsiskaitytai. Čia keletas ištraukų:

Absenteizmas — sąmoningas nebuvimas poste; nedalyvavimas tėvynės epochiniuose veiksmuose.

Es kommt in den besten Familien vor — atsitinka ir geriausiose šeimose.

Plenus venter non student libenter — pilnas pilvas nepaslinkus sūdytis, arba — kai gerbūvyje, pamirštama visuomenė.

Surdus amibus cantel — dainuoja kurčiam. Ar gi?

Vivere est cogitare — gyventi, tai galvoti.

O gal geriausias posakis: **Vive la bagatelle!** — tegyvoja smulkmėnos...

J. Cicėnas

BULIAI ATKERSIJO**UZ KARVE**

TUCSON, Arizona. Thomas V. McHugh, 57 metų, važiuojant automobiliu staiga iš pakelės griovio išsoko karvė ir patėgo tiesiai po automobilu. Karvė buvo užmušta vietoje, bet ir automobilis nebegalėjo pajudėti. Tuo tarpu du būliai, kurie tą karvę vijosi, pribėgė prie automobilio, įnirše pradėjo jį ragais badyti, kol iš automobilio beliko vieni griaučiai. Vienas bulius beatakuodamas ir pats užsimušė, o antrasis nuėjo šalin. Kur važiuotojas tuo metu buvo, nepasakyta.

CALL CENTURY

For Special
20% COLD WEATHER DISCOUNT!
During Winter Months on

ALL CARPENTRY and REMODELING
Porches • Siding • Flooring
FREE ESTIMATES

Specializing in
Correcting Building Violations

CENTURY

Building and Remodeling
1811 SO. ASHLAND
24 Hr. Phone SEeley 3-1120

MOKSLO ŽINIOS**Pingvino viduriuose atrado antibiotiką**

Antibiotiką vadinamas bet kuris vaistas, kurio pagalba galima užmušti ar sumažinti kenksmingas bakterijas ir kt. ligų sukėlėjus žmogaus kūne. Toki, ir gana stiprų, antibiotiką, atrodo, bus aptikę Amerikos laivyno tyrinėtojai, dirbę kartu su Argentinos mokslininkais, studijuodami jūrų vandenių gyvūniją, fizinę ir cheminę okeanografiją ir meteorologiją Arktikos ir Antarktikos srityse.

Naujojo antibiotiko atradėjas, pasak laivyno, yra mikrobiologas John Sieburth iš Virginijos politechnikos instituto, kurs betyrinėdamas tų sričių paukščių, šiuo atveju pingvinių, skilvius, pastebėjo, kad juose labai mažai tėra tam tikrų bakterijų, kurios paprastai veisiasi visų gyvūnų viduriuose. Ryšium su tuo buvo atkreiptas dėmesys į faktą, kodėl pingvinai, kai parvežti į zoologijų sodus Šiaurės Amerikoje, beveik visi išmiršta vidurių ar plaučių ligomis ir jų išmirimas darosi neišvengiamas, kuomet nebegalima prigauti jų, pingvinių, normalaus kasdieninio maisto, o tas pingvinių normalus kasdieninis maistas, pasirodo, yra mažytai jūrų gyvūneliai, panašūs į vėželyčius (šrimpus), vadinamus Euphasia. Tyrinėjant tų vėželių vidurius rasta, kad juose apskiai yra tam tikros veislės algų, randamų tik Antarktikos vandenyse, tai yra Pietų ašigalio jūrose.

Toliau tiriant laboratorijose tas algas surasta, kad jos turi savybę, kaip atrodo, stiprų antibiotinį "agentą", kurs ir neišvalytoje formoje stipriai veikia prieš tam tikras bakterijų rūšis, stipriau negu bet kuri kita antibiotikų forma, iki šiol vartojama Jungtinėse Valstybėse.

KALĖDŲ — ŠEIMININKĖMS BĖDOS

Tas bėdas šeimnininkėms palengvina Feliksas Mackevičius, Brighton Bakery savininkas, kuris savo gaminiams pasižymėjo Kaune, o dabar jau baigia užkariauti ir Chicagos visuomenę.

Artėjančioms Kalėdų šventėms jis ypatingai pasiruošė. Pasikvietė dar daugiau specialistų ir išleis į rinką visai naujus ir ypatingai skanius tortus, medauninkus, marcipanus, lietuvišką šokoladą, lietuviškus baravykus, šližikus ir kitokius gaminius. Visa bus pritaikinta Kalėdų šventėms ne tik nuostabių skonių, bet ir papuošimais Kalėdoms ir Naujiesiems Metams.

Kad šeimnininkės neturėtų tų "bėdų", tai Feliksas Mackevičius kviečia iš anksto duoti užsakymus, kad jie galėtų būti laiku išpildyti.

PASKUTINĖ DATA YRA GRUODŽIO 20 DIENA.

Bet pašaukite dar šiandien telefonu Virginia 7-1250 ir galėsite ramiai laukti šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų. Reikalaukite mūsų gaminių kiekvienoje krautuvėje!

BRIGHTON BAKERY

2457 West 46th Place
Chicago 32, Illinois

Amerikos daktarai išnaikino maliariją

Dr. Marie Berger, Amerikos daktarė, dirbanti JAV kovos su maliarija programoje Art. Rytuose ir Pietų Azijoje, kalbėdama Illinois slaugių lygos mitinge Chicagoje, pareiškė, kad "daugelyje kraštuose mes padarėme milžinišką pažangą kovoje prieš maliariją, visiskai išnaikinome Tailande, Filipinuose ir beveik visoje Lotynų (Pietų) Amerikoje". Dabar kova su maliarija sukonceptuota pačiose sunkiausiose prieinamose vietose, tolimiausiose pasaulio kampuose.

Kaip ligi šiol maliarija kankina žmoniją, Dr. Berger pavaizdavo pavyzdžiais. Indijoje, pavyzdžiui, dagos metu ji matė javus laukuose pūnant, kadangi visi kaimiečiai aplinkui sirgo maliarija ir, turėdami po 104 laipsnius karščio, negalėjo pasikelti nuo žemės ar lovos. Dr. Berger sako, kad 400 Amerikos daktarų ir slaugių dalyvauja vyriausybės programoje, tikslu mokyti vietinius žmones ir jų valdžias, kaip ir kokius vartoti gydymo būdus prieš maliariją.

Kita yra trachoma, kuri kai kuriose pasaulio vietose yra pasidariusi baisi žmonių ryklė ir turi būti greičiau pašalinta. Libijoje, šiaurinėje Afrikoje, pasak Dr. Berger, lygiai "pusė suaugusiųjų serga akių trachoma ar kitomis akių ligomis, kurių rezultatas yra aklumas. Aklumas šiaurinėje Afrikoje šiandien yra tiek priprastas dalykas, kaip žili plaukai yra priprastas mums".

Dr. Berger sako, kad Amerikos sveikatos programos vienas svarbiausių punktų yra, visuose kaimuose visame pasaulyje turėti bendruomenių sanitarinius sargus (warter). Tatai padėtų visiškai panaikinti karštligę, cholera ir dizenteriją.

"NAUJENOSE" gali rašyti kiekvienas ir apie viską.

MARQUETTE RECORD SHOP

Complete Stock of Hi-Fi and Stereo records. Operatic and Lithuanian folk music.

3215 W. 63rd ST. — HE 4-6266

MONTANA WILD FRUIT JELLY

Delight your friends this Christmas with jelly made from MONTANA WILD FRUIT—three 6 oz. jars; Choke Cherry, Buffalo Berry & Plum. \$3.75 Ppd., thru Zone 8. Gift card included. Free brochure. KOUNTRY KITCHEN, Dept. A. F. Custer, Montana

24 HR. SERVICE. FREE ESTIMATES POWER RODDING

ALL CITY SEWER SERVICE
Catch basins, cleaned, rodded and repaired. 3 roots. Flood control a specialty. Licensed - Bonded.
Phone:
PR 6-2114 — Night MA 6-0290

LORENZO PIZZERIA
6655 SO. ASHLAND - HE 4-5908

FREE PIZZA
Order 2; any kind, get 1 small cheese pizza free. Call HE 4-5908
ASK FOR SPECIAL.
Open 11 AM to 12 Midnite. Fri. & Sat. 11 AM to 2 AM. Closed Tues.

NAUJI STOGAI

Smaluoti nauji stogai
55x24 inčų tiktai \$14000
Darbas garantuotas, išbaigtas.
Bungalow stogu pataisymai \$30.00.
Veltui apskaičiavimai. Kreipkitės

GRANITE ROOFING CO.

3002 W. 59th STREET
Chicago, Ill.

PASITIKĖKITE ŠIAIS SAVO APYLINKĖS PARDAVĖJAIŠ

Siame sąraše išvardintomis bendrovėmis galite piličiausiai pasitikėti. Pas šiuos pardavėjus gausite gerą patarimą ir būsite patenkinti. Geriausias prekes gausite galimai pigiausiomis kainomis. Pirkite pas juos šiandien ir kiekvieną dieną. Siems pardavėjams labiausiai rūpi nuolatinė prekyba ir patenkinti pirkėjai.

Vander Wagen Bros. A N G L Y S

Sinclair alyva krosnims
4554 W. 63rd Street
PO 7-8020

Aberdeen Heating Co.
37 years experience.

6801 SO. ASHLAND AVE.
Cleaning and Boiler Repairs.
New and used gas and oil burners.
Guaranteed quick and perfect work.
PR 6-3300

Vaikams ir vestuvėms portretai

LARUE STUDIOS

Rėmai - Paveikslai - Matricos
padaroma pagal užsakymą.

WA 5-5530
3316 W. 63rd St., Chicago 29

KATZ BOOTERY

1609 W. 63rd Street
prie Ashland Ave.
Tel.: PR 6-2614
Visame krašte garsinama.
Turi geriausių firmų batus vyrams, moterims ir vaikams

VYRAMS —
Flonsheim, Weyenberg, Masagie
MOTERIMS —
Red Cross, American Girl,
Fashion Bilt.
VAIKAMS —
Poll Parrot, Simplex Flexies.

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, DECEMBER 5, 1959—

(Tęsinys iš 1-mo pusl.)

mums išsivaduoti, kaip šių naktį.

— Palauk, Saulyte, — tarė Papilės Rapoliukas, — tu pasakei: tarp dvyliktos ir tryliktos valandos. Nėra tryliktos valandos. Aš varpus skambindamas, gerai laikrodį pažįstu.

— Yra, yra, mano mielas, — nusišypsojo Kauno daktaras. — Viena tik burtų valanda vidur Kalėdų nakties. Ar pažinotai tokį laikrodininką Tuktuką Kaune? Jo laikrodis irgi visokių burtų išdarinėdavo.

— Taigi, supraskime gerai visi, — mandagiai luktelėjusi, kol daktaras paaiškino apie Tuktuko burtų laikrodį, tęsė Saulytė. — Patys savo valia ir jėgomis iš šio tamsaus kalėjimo negalime išeiti. Mus gali išvaduoti tik vaikai, tie gerieji vaikai, kurie skaito knygas. Tai turime pagalvoti, kas daryti, kad jie mus iš vergijos išpirtų.

— Aš jau sugalvoju! — suriko piktas ir smarkus balsas. Visi sužiūrome į menės kampą, kur po raudonuoju langu puikiame minkštasiuoly sėdėjo keturi žyniai. Vienas jų, pats vyriausias, pikčiausias ir išdidžiausias, papurtė sugniaužtą kumštį ir vėl suriko: — Aš jau sugalvoju! Man visai aišku, kad šitie knygų neskaityantieji vaikai yra paties velnio apsesti. Patys nelabieji yra apsigyvenę jų sielose ir prigundę juos užmiršti savo kalbą, paniekinti savo knygas. Aš siūlau jiems duoti vaistų nuo velnio apsedimo. O į vaistus turime įpilti stipriausių nuodų, kad jie, juos išgėrę, tuojau mirtų!

— Per daug žiauru, — tarė antrasis žynys. — Aš manau, kad jų sielose yra apsigyvenusi miesto dvasia, maištaujanti, liepianti neklausyti gerų patarimų. Siūlau visais tais nedėkingaisiais vaikais nebesirūpinti. Tegu sau eina, kur ta nedoroji dvasia juos veda, ir tegu paskęsta miesto nedorybėse, amerikozmo jūroje!

— Ne, ne! — sušuko Gailė. — Tamstos, ponai valdovai, visai nesuprantate, ko mes trokštame. Mes nenorime vaikų bausti, mes nelinkime jiems jokio blogo. Mes norime su jais gyventi, juos džiuginti, jiems gera daryti. Ar ne taip?

— Taip, taip! — sušuko visi susirinkusieji, išskiriant tuos du pikčiurnas žynius.

— Mes norime juos pradžiuginti gražiomis pasakomis, — tarė Saulytė.

— Taip, taip! — pritarė abudu kareiviai, Kauno daktaras, Gailė su Žirgone, Gėlė, Jakamutis su savo drauge ir karalaitė Gintarė.

— Taip! Zimm! Taip! Zir-zir! — suzvimbė ploni ir stori balseliai. Iš skliautnotų palubių atzirezė atzvimbė būrys vabalų, musių, uodų, peteliš-

kių. Mandagiai, kaip pridera pasakų vabalams, sutūpė vieno pagalvėlio pakrašty ir klausėsi, suraitytus ūselius krutindami, ką toliau kas pasakys.

— Ir linksminti dainelėmis! — sušuko plunksnelė, kilstelėdama rašaluotą snapelį.

— Ir aš, ir aš! — iš visos gerklės suriko meškiukas, mosnodamas grybu.

— Gir-gar-gar! Ir mes! Ga-ga-ga! Ir mes! — Iš menės gilumos pakilo būrys žąsų. Jos iki šiol taip tyliai tupėjo, kad maniau jog tai balti pagalviai, išmėtyti grindyse. Tarpe jų krypavo geltonpūkių žą-

siukai, o iš šalių rintai žingsniavo gėlės: žibutė, puriena, baltažiedė, dobilas, šv. Petro raktelis. Meškiukas tuojau pavadino jas pas save ir susisodino aplinkui.

Mes norime jiems papasakoti apie Lietuvą ir mažuosius lietuviukus, ten gyvenančius, — tarė rintai Lekutis.

— Taip, taip! — pritarė jam draugai iš Jurbarko, Viltraikių, iš Karališkių, iš ganyklų.

— Kaip mes Lietuvoje gyvenome ir kokių nuotykių turėjome, — pridėjo skautas Jonas.

— Kaip seniau gyvenome ir kiek vargų iškenčime, — ta-

rė Rapoliukas.

— Ir kaip mudu su Staseliu Daugirduku prieš šimtą metų Napoleono pažiūrėti važiuojame, — tarė atsistojęs iš kampo gvyvų akių berniukas. — Nuotykių taip pat ne mažai teko pergyventi.

— Sveikas, bendravardi! Eikš arčiau, Mažrimuk, — pamojė jam skautas Jonas. — Eikš sėn, Jonai, tu žemaituk iš Būgių! Ir tu, Staseli.

Jonis, naminiai drabužėliais, ir Staselis, poniškai, nematytai senoviškai apsitaisę, šypsodamiesi rintai pakratė rankas su skautu Jonu.

(Bus daugiau)

Not a furnace... Not a heater...

A REVOLUTIONARY, NEW GAS HEATING SYSTEM!

Enjoy a houseful of SUPER FLOOR HEAT

with a new **SIEGLER**
Mark III
living-level GAS HEATING SYSTEM

NEW heating comfort for homes, restaurants, offices, shops—anywhere. The revolutionary, new Sieglers MARK III gives you all the comfort of a furnace without costly installation. Just stand it flush to the wall or recess it in the wall. The Super Floor Heat pours out the front and can be piped to adjoining rooms at the sides and back.

NEW concealed vent. Gone is the unsightly stove pipe! Oval vent can be installed through the wall when recessed or hidden by cover when flush to wall.

NEW season selector. During mild days the MARK III operates on 65,000 BTU's. In cold weather, it jumps to 85,000 BTU's. You get perfect, automatic heating at all times with less fuel!

NEW trim styling. Always looks built-in. Finished in two-tone cordovan and beige to harmonize with any decor. If you have any heating problem, see the new MARK III—you know it's the finest quality because it's built by SIEGLER.

The new MARK III is now on display at

Cornell Stove and Supply Co.

1904 WEST 51st STREET

Call HEMlock 4-2541

For free information

Literatūrinės anketos duomens

III.

Atsakymai į trečią klausimą

Bene aktualiausių klausimų, būtent, kokios negerovės mūsų literatūros gyvenime, — taip pat nevisi literatai pasisakė.

Štai, kokios literatūroje nuomone, negerovės.

K. Bradūnas: — 1) šviesuomenės nesidomėjimas lietuviška knyga. Tačiau rašytojai dėl to nedaug kuo kalti (Išsina, yra trupinys ir jų kaltės. J. L.); 2) Tautos dvasios neatsiskleidimas knygoje. (Ar čia ne rašytojų kaltė? J. L.). Giedrios išimtyms Vaižganto ir Krėvės kūryboje nepajėgė įspausti (dėlko nepajėgė? J. L.) mūsų literatūrai visuotiniai charakteringo bruožo (būtent, kurio?); 3) Išeivijoj gimtosios žemės neturėjimas ir santykis su svetimu žodžiu veda (rašytojus? ar kritikus? ar skaitytojus?) į painius klystkelius (kas tie klystkeliai?) (Čia padariau keletą pastabų ne priekaišto prasme, bet parodymui, kiek daug naujų klausimų sukelia skaitytojams literatūrai pasisakymai. Anketos atsakymai yra skelbiamoj, deklaratyvinio pobūdžio, kurių nėra prievolės literatams išsamiai anketoje aiškinti).

J. Girnius: — 1) Visų neigiamų reiškinių pagrindas — farizeizmo nuotaika: — praraja tarp mūsų žodžių ir tikrovės. 2) laikraščių nesupajūdinimas skaitytojų su išėjusiomis knygom. Recenzentai dažnai be pagrindo tai išgiria knygą, tai pasmerkia ją. 3) nesantaika tarp pačių rašytojų; netinkama tvarka premijų skirstyme.

A. Greimas: — Literatūrinės kritikos teorinis atsilikimas ir visiškasis literatūros istorijos nebuvimas; mūsų poezija yra geru šimtmečiu pralenkusi savo kritiką.

J. Kaupas: — 1) Trūkumas rašytojams ir kritikams akademinio pasiruošimo ir būtinai reikalingų žinių; 2) trūkumas spaudoje kultūringai vedamų, dalykinių diskusijų; — laikraščių redakcijų palaidas spausdinimas nekultūringų išsišokimų ir paskui, vardan klaidingai suprasto demokratizmo, talpinimas tokių pat užgaulių replikų.

K. Keblys: — 1) Stoka konstruktyvios kritikos; veikalo turinio atpasakojimas spaudoje tik migdo skaitytoją; 2) nesusipratimas tarp rašytojo ir skaitytojo; rašytojai neteisingai kaltina skaitytojus varžymu jų (rašytojų) išsireiškimo laisvės.

J. Kėkštas: — 1) mūsų rašytojų siejimas savo likimo ne su Lietuva, bet su išėjvija; 2) klaidingas įsitikinimas, kad išėjviai rašytojai turi lietuviškumo (ar lietuviybės) monopolį; nes Lietuvoje vyksta didelė kūryba ir kova už tautos gyvybę ir kultūrą.

J. Kralikauskas: — 1) Mažėjimas skaitytojų skaičiaus ir kritimas knygų paklausos; nesidomėjimas literatūra ir iš viso knyga, tuo tarpu kai knygų rašomos ir spausdinamos skaitytojams. Prisiminęs knygnešių tautą, kuri priespaudoj ir neturte siekė knygos, kaip žibinto, jis sviedė išėjvija rūstų žodį: „Jei JAV kongresas uždraustų lietuviškas knygas spausdinti, platinti ir skaityti, tada gal įniktumėm gabenti jas per sieną iš Kanados.“

A. Landsbergis: — Turtėdami mūsų miesčionys skaito vis mažiau knygų; dėl to knygų leidyklos siaurėja ir nyksta; periodinėje spaudoje vis didėja kritikos infliacija.

V. Maciūnas: — Laikraštinėje kritikoje silpnų veikalų perdėtas iškelimas. Kai kada silpnam veikalui premijos suteikimas.

V. Mariūnas: — Visais laikais visose tautose minia buvo žemo estetinio skonio, menko intelekto; ji laikėsi tradicinės moralės ir deklamacinio patriotizmo. Tokių peiktinų minios pataikūnų rašytojų ir kritikų yra mūsų išėjvijoje.

H. Nagys: — Nesugebėjimas vertinti rašytojų kūrinis literatūriniais mastais; nesąžiningas supajūdinimas su pasirodančių kūrinis literatūrine verte; — tragiška knygų leidyklų padėtis.

A. N. Niliūnas: — Rašytojų bendruomenės puoselėjama mintis, kad mes rašytojai išėjviai sudarom visą lietuvių literatūrą apskritai, kad esame vieninteliai jos tradicijų saugotojai ir tęsėjai, ir kad tik su mumis ir per mus išliks gyva lietuvių literatūra. Tai defektinė mintis.

A. Mackus: — Visos literatūrinės negerovės ar jų dauguma glūdi mūsųjoje kritikoje.

K. Ostrauskas: — Nebuvimas literatūriečių prieauglio; apsilėidimas literatūros kritikų ir istorikų; nerimtas darbas yra nuolatinis „spilkų laidymas“ ir rašytojus ir jų kūrinis okupuotoje Lietuvoje.

V. Šlaitas: — Nuosaikumo ir pagarboe stoka kritikoje.

St. Pilka: — Perdaug paviršutinės pigios kritikos.

B. Raila: — Lietuvių kūrėjų nepajūgumas ar nenoras intensyviai išgyventi tautos likimo dabartį ir sukurti jos ateities viziją.

A. Rūta: — Lengva ranka skiriamos premijos ir subjektyvi kritika.

R. Spalis: — Mūsų laikraščiai ir žurnalai alksta straipsnių, bet rašytojai ar kritikai retas kuris duoda jų. Deja, spaudos leidėjai nemoka jiems honoraro; — laikas iš kritikos išmesti ironiją, pašai-

pa, neapykantą, pozavimą bei perdėjimą, nes tai yra didžiausi priešai tiek knygos, tiek paties kritiko.

A. Škėma: — Kritikai mėgėjai, pav. Prunskis, Celiešius, Baltinis, Kiznyis, Gliauda, Tamulaitis ir kt. nustelbė kritikus profesionalus.

S. Vykintas: — Didžiausias literatūros stabdys yra tas rašytojas, kuris amžinai pasineria į tą pačią tematiką, neiina koja kojoni su šių dienų mūsų ir pasaulinio gyvenimo reikalavimais, kuris neišreiškia literatūroje dabartinės sielos supratimo.

Mums, eiliniams skaitytojams, visi anketos klausimai sunkūs. Ir literatams jie nelengvi. Bet sunkiausias klausimas atsakyti bene bus: „kurie neigiami reiškiniai yra literatūros gyvenime?“

Kai kas pasakys, nėra lengvesnio dalyko, kaip nurodinti negeroves, ydas, trūkumus, nuodėmes, nusizengimus, barti valdybas, teisti savo artimą spaudoje, susirinkime ir privačiame pokalbyje. Iš tiesų, labai lengvai eina skleisti nugarstas paskalas, apkalbėti, nuvertinti savo pažįstamą, įtikinti kitus, kad jis blogas žmogus.

Šį daugelio pamėgimą turėdamas galvoje, pasakiau, kad negerovės yra aktualiausias klausimas literatūroje.

Aktorius S. Pilka pareiškė anketoje: blusinėjimas negerovių įkyrėjo iki gyvo kaulo. Jis norėtų pasakyti apie teigiamus reiškinis literatūroje, bet susilaikė, abejodamas, ar rasis norinėi klausyti tai, kas gero yra išėjvijoje literatūroje ir kritikoje. Nes daugumas ieško spaudoje aprašymo blogio, ir bodisi radę ką gero. Šia proga aš ir geras trečdalis skaitytojų reiškia norą išgirsti pasisakymus apie tai, kas yra verto.

Išvardinimas aplinkoj esančių bendro pobūdžio negerovių, nenusakius jų kilmės ir veiksmių priemonių joms pašalinti ar sumažinti, yra tuščias burbulas. Nors tos negerovės yra daugiau ar mažiau tikras dalykas. Pav. 1) knygos skaitytojų skaičiaus kritimas, arba knygos paklausos mažėjimas, 2) tautos dvasios neatsiskleidimas literatūroje, 3) neturėjimas tėvynės žemės po savo kojomis, 4) kritikos teorinis atsilikimas, arba nebuvimas rimtos kritikos, 5) nebuvimas didelio masto rašytojų ir kritikų, 6) literatūriečių prieauglio stoka. Ir daugiau panašių pasisakymų.

Šios visos negerovės yra likiminio, tartumo, gamtinio ar istorinio pobūdžio. Jas visas tenka suvesti į vieną didžiąją nepataisomą ir nepašalinamą negerovę, kurios vardas: lietuvių tautos ir Lietuvos katastrofa, Okupacija, būtinybė gyventi emigracijoje. Tokie nusiskundimai, kad išėjvijoje neturim plataus masto rašytojų ir kritikų, kad neturime literatūriečių prieauglio, kad neturime, kas atskleistų tautos

dvasią, kas atskleistų tragišką mūsų tautos likimo dabartį ir ateities viziją, yra pareiškimas gerų norų bei svajū sugniuždyto emigranto.

Talentingas kūrėjas (menininkas, mokslininkas, socialinio gyvenimo vadovas) yra savivališko likimo dovana tai ar kitai tautai. Jie ateina į pasaulį savaime, atsitiktinai: jų negalima išugdyti, kad ir geriausiam „daigyne“. Galima, nors ir sunkiai, pakeisti Rašytojų Draugijos įstatus ar tvarką premijoms skirstyti. Galima supajūdinti (trumpai recenzuoti) laikraščių skaitytojus su išėjusiomis knygomis. Net ir sušvelninti spaudoje užgaulius išsišokimus atžvilgiu priešininko asmens. Tačiau, tie pagerinimai neišugdys plataus masto rašytojo bei kritiko. Piniginis atlyginimas išsimokslinimui ir pragyvenimui sudaro menininkui palankias sąlygas kurti, tačiau ir didelis turtas nesuteikia meno amatininkui (diletantui) talento.

Literatūrai dalinis nesugebėjimas atsakyti į trečiąjį klausimą pasireiškė tame, kad į skaičių neigiamų reiškinių buvo įjungti ir tokie dalykai, kurie nepriklauso nuo išėjvijos pastangų ir nėra nugalimi jos jėgomis. Nė vienas literatas (rašytojas ar kritikas) nenurodė, kad būtų atsakęs kuris laikraštis ar žurnalas talpinti pasiūstą kritikos straipsnį. Jei kritikai nerašo spaudai, tai jau nebežinau kaip pavadinti tą neigiamą reiškinį. Nieks nevaržo ir pačius rašytojus pasisakyti dėl naujų įvykių mūsų literatūroje.

Palikdami recenzentams ar eiliniams skaitytojams rašyti kritikos pastabas literatūros veikalam, literatai neturi pagrindo skųstis: kritikos infliacija (Landsbergis), — subjektyvi kritika (Rūta), — perdaug paviršutinės kritikos (Pilka), — nustelbti kritikai profesionalai (Škėma), — nėra sąžiningo supajūdinimo skaitytojų su pasirodžiusio kūrinio verte (Nagys), — stoka konstruktyvios kritikos (Keblys), — kritika atsilikusi (Greimas).

Iš 25 pasisakiusių literatūroje anketoje pusę sudaro kritikai ar mažai pasireiškę rašytojai-kūrėjai literatūroje: J. Girnius, A. Greimas, B. Raila, J. Kaupas, K. Keblys, J. Kralikauskas, A. Mackus, V. Maciūnas, V. Mariūnas, A. Stankienė, S. Pilka, V. Trumpa, S. Vykintas.

Skaitytojai senai laukia rimtų kritiškų nagrinėjimų mūsų rašytojų veikalų. Teisingai anketoje pasisakė J. Kralikauskas: — rašytojo bazė yra skaitytojas. Knygą rašo ne tik rašytojas, bet netiesioginiai talkininkauja jam ir tas, kuris jos laukia, ją perka ir skaito. Išsina, rašytojo ar kritiko raštai turėtų būti maždaug suprantami vidutinės inteligencijos skaitytojui. Kyla nesusipratimas skaityto-

(Tęsinys 7-me psl.)

Spaudos naujienos

— Chicagos Aukštesniosios Lituanistinės Mokyklos Vadovėlių leidimo Komisija išleido *Lietuvių Literatūros* keturias dalis. Pirmoje dalyje Domas Velička kalba apie lietuvių tautosaką, antroje — apie tikybinės ir šviečiamosios literatūros laikotarpį; Juozas Masilionis kalba apie Poaušrio laikotarpį trečioje dalyje, o ketvirtoje dalyje aptariamas naujosios lietuvių literatūros laikotarpis. Pirmos trys dalys jau išėjusios iš spaudos, o ketvirtoji dalis renkama ir spausdinama. Šias knygas galima įsigyti jėzuitų namuose, Vadovėlių Leidimo Komisijoj, 5620 So. Claremont Avenue, Chicago 36, Illinois.

— Praeitais metais Vilniuje išleista "Lietuvos fizinė geografija", 498 didelių puslapių knyga. Knygos gale įdėtas ir rusiškas turinys, nors pačioje knygoje nėra nė vieno rusų kalba rašyto straipsnio. Lietuviams gerai pažįstama botanikė M. Natkevičaitė-Ivanauskienė rašo apie Lietuvos augaliją, P. Garmus apie dirvožemį, A. Mačionis apie Lietuvos gyvūniją, V. Gudelis apie Lietuvos geografinę raidą, o S. Tarvydas, pasiremdamas K. Būgos darbais, rašo apie Lietuvos vardžodžius. Daugumas knygoje sunaudotos medžiagos buvo surinkta nepriklausomos Lietuvos laikais.

— Rusams antrą kartą įsiveržus į Lietuvą, Maskvai parūpo ištirti Lietuvos žemių turtai, kad žinotų, ką pirmon eilėn vežti iš naujai užimto krašto. Pirmos okupacijos metu rusai patyrė, kad Lietuvoje yra gerų miškų ir nepaprastai gerų durpynų. Šimtais varė vyrus durpių kastį. Tuo pačiu metu okupantas įkinkė į darbą mokslininkus žemei tyrinėti. Vietomis grežė giliausias skyles, kasinėjo duobes, landžiojo į ežerų dugną, norėdami patirti, kas guli žemės gilumoje. Nepriklausomos Lietuvos mokslininkų surinkta medžiaga buvo papildyta naujai gautomis žiniomis, padailinta sovietiniu žargonu ir išleista knygos formoje. Gaila, kad nepriklausomybės metais švietimo vadovybė nesugebėjo išspausdinti populiarios knygos formoje pačių lietuvių mokslininkų sudorotos medžiagos.

— "Lietuvos fizinė geografija" tvirtina, kad prieš Antrąjį Pasaulio karą Lietuvoje miškai sudarė 30% visos krašto teritorijos, tuo tarpu dabar Lietuvoje liko tik 21% dengtas miškais. Karo metu 9% miškais dengtos teritorijos nupliko, miškai buvo iškirsti ir išvežti. Rusai tvirtina, kad Lietuvos miškus naikino vokiečiai, bet gyventojai žino, kad rusai nei kiek nemažiau naikino tuos miškus, negu

naiciai. Ypatingai didelis miškų naikinimas prasidėjo antrosios okupacijos metu. Lenkijos ir Vokietijos pasienyje iškirsto ne tikai girias, bet ir paskirus medžius, o krašto viduje kirto bet kurį medį, jeigu tik tai jis buvo reikalingas Lietuvoje ar Vokietijoje stovinčiai raudonajai armijai.

— Rusai tvirtina, kad 1958 metais Lietuvoje liko tik 9000 hektarų ažuolynų, 8000 hektarų uosynų ir 600 hektarų skroblynų. Į šį skaičių įskaitomi ir pastaraisiais metais palikti nauji atžalynai. Ankščiau Lietuvoje buvo didokas girių skaičius, bet praeitais metais visame krašte liko tik 9 girios, būtent: Žalioji, Kazlų Rūdos, Rudninkų, Lavariškių, Biržų, Šešuolių, Užvenčio, Praveniškių ir Buktos. Visos kitos girios iškirstos. Išnaikintos visos tos girios, kuriose bet kokio aktyvumo rodė partizanai, kovojusieji prieš okupantus.

— Teodoro J. Kučinsko studija apie dvasiškių kovą dėl teisės vesti jau išėjo iš spaudos. Tai 204 puslapių knyga, kainuojanti \$1.50. Knygoje liečiamos prieš šešis ir penkis šimtmečius vykusios dvasiškių kovos su vyresnybėmis. Kova buvo pralaimėta, dvasiškiams uždrausta vesti, bet ginčo metu keltos problemos yra gana įdomios. Studiją išleidusieji "Tikybės Tyrinėtojai" jau siūnčia knygą į knygynus, kad prieš šventes skaitantieji galėtų ją įsigyti.

— 1960-tuosius metus čekai paskelbė T. G. Masaryko metais. Šia proga jie ruoš didelio čekų tautos demokrato minėjimus, spausdins žymesnius jo veikalus, o vėliau iš įvairių Amerikos miestų jie suvažiuos į Washingtoną ir Floridą.

"NAUJIENOSE" gali rašyti kiekvienas ir apie viską.

NAUJIENOS PARDAVINĖJA KALĖDŲ ATVIRUKUS

Naujienose galima įsigyti puikių lietuviškų ir angliškų kalėdinių atvirukų. Turime atvirukų vardadieniams, gimtadieniams ir kitoms progoms.

1. Puiki dėžė E. Putrytės ranka pieštų 12 atvirukų su vokais **\$3.00**
2. Puiki dėžė 100 angliškų atvirukų su vokais **3.00**
3. Dėžė rinktinių lietuviškų atvirukų su vokais **1.00**
4. Dėžė 10 liet. kalėdinių ir kitų progų atvirukų su vokais **1.00**
5. Rinkiniai 10 puikių lietuviškų atvirukų su vokais **1.00**

Kas negali atvykti į NAUJIENAS ir pasiimti atvirukus, prašomas atsiųsti čekį arba Money Orderį, mes mielai noru persiūsime jo pasirinktus atvirukus.

Už įpakavimą ir persiuntimą teks primokėti 30 centų. Pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street,
CHICAGO 8, ILL.

1909

1959

STANDARD FEDERAL Chicagos stipriausioji įstaiga

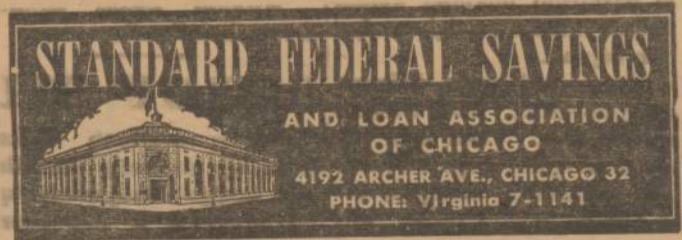
Laiminga ateitis priklauso tiems, kurie taupo SAUGIAI dėl jos. Jau virš 50 metų sėkmingai tarnaujame lietuviams.

- Kodėl neskolinti iš Standard Federal, kurioje daug sutaupysite?

4%

**DABAR MOKAME
VISIEMS
TAUPYTOJAMS**

JUSTIN MACKIEWICH, President
JUSTIN MACKIEWICH JR., Manager
TURTAS \$70,000,000.00
ATSARGOS \$6,000,000.00

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šešt. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Treč. visai neatidaro.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Knyga-Geriausia KALĖDŲ DOVANA

Kalėdų dovanoms pasirinkite šias knygas:

1. A. Lelio LIETUVIŲ-ANGLŲ KALBŲ ŽODYNAS, kieti viršeliai, 1246 pusl. \$14.00
 2. Dr. Sruogienės LIETUVOS ISTORIJA, 950 pusl. 12.00
 3. Putino - Mykolaičio ALTORIŲ ŠEŠĖLY, 3 tomai vienoj knygoj, 630 pusl. 6.00
 4. K. Bielinio DIENOJANT, kieti viršeliai, 464 pusl. 5.50
 5. K. Bielinio PENKTIEJI METAI, kieti viršeliai, 592 pusl. 6.00
 6. St. Kairio LIETUVA BUDO, kieti viršeliai, 416 pusl. 5.50
 7. Vachlovo Biržiškos SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ Knygų Istorija, 2 tomai, 428 pusl. 4.00
 8. Pauliaus Galaunės LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS, kieti viršeliai, 300 pusl. 8.50
 9. Mariaus Katiliškio MIŠKAIS ATEINA RUDUO, kieti viršeliai, 514 pusl. 5.50
 10. Dr. A. J. Gusseno DANTYS, kieti viršeliai, 200 pusl. 3.00
- Minkšti viršeliai, 200 pusl. 2.00

Čia išvardytas knygas galime įsigyti NAUJIENOSE. Jeigu kas norėtų, kad NAUJIENOS pasiųstų dovanas, tai prie knygos kainos turi dar pridėti 50 centų įpakavimui, persiuntimui ir kalėdiniam sveikinimo atvirukui.

NAUJIENOS

1739 Šo. Halsted Street

Chicago 8, Illinois

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Samb! Šviesa Chicagoje.
Redaguoja: Rita Kavolienė
Medžiagą siųsti: 5635 W. 22nd Pl., Cicero 50, Ill.

2 METAI

NR. 47 (76)

AŠ ŽINOJAU, KĄ DARIAU

Be dvasios, be širdies — tai graiųjų minios.
O, duok, jaunyste, man sparnus!
A. Mickevičius

Prieš akis iškyla 1956 metų Vėlinių vakaro vaizdas Vilniuje, kuris mano mintyse yra gyvas šiandieną ir kurio negalėčiau iš atminties nei rytoj, nei poryt. Norėčiau bendrais bruožais perduoti jums, mieli Kolegos, be jokių pastabų bei išvadų, o tik tiek, kiek jis yra gyvas man, ano vakaro dalyviui.

1956 metų spalio mėnesio 30 diena, antradienis. Universitete ir kitose aukštosiose bei vidurinėse mokyklose vyksta paskaitos. Nieko ypatingo; kaip ir kiekviena kita mokslo metų diena. Tačiau truputį lyg ir per daug sujudimo, ir gal studentų veidai per daug tiesūs, gi jeigu kas nusišypso tokia ledinė šypsena! Kodėl? Nejuociom prisimeni: ketletą savaiečių atgal įvyko Vengrų Revoliucija, — toliau klausti nebereikia.

Retkarčiais nugirsti: "Susitiksime šį vakarą Rasuose".

Vakaras. Vilnius paskendęs rudeniniame rūke ir miesto žibintų šviesa, prasimušusi pro pastarojo pūkuotą klotą, tokia neaiški, miglota, lyg ir ko bijanti.

Gateisė judėjimas didesnis negu paprastai. Visi traukia kapinių link. Vieni eina uždegti žvakų ant kapo to, kuris buvo artimas ir brangus, bet jau nebėra gyvųjų tarpe, kiti pažįstamiems; dar kiti, neturį čia nei artimųjų nei pažįstamų, eina tik prisiminti žuvusius. Plaukiančioje minioje pastebimi ir jaunimo būreliai.

Vos įžengus į kapines, visus pagauna ta gūdi tyla, kokia tegali būti mirusiųjų mieste. Ir staiga ši tyla sudrumsčiama "Lietuva, Tėvynė mūsų..." gaidos, kuri liejasi nors iš jaunų krūtinų, bet stipriai ir galingai, nustelbdama net šimtametųjų medžių ošimą. Ji paliečia ausį ir užgauna širdį kiekvieno, kuris yra gyvas ir dar nekurčias. Mačiau, kaip čia pat pakilo klūpojusi moteris; ji išsitiesė, ir veidas iš neviltingo nublokšto. žmogaus pasikeitė į tvirtą. Nemačiau aš kitų veidų, bet vakaro sūtemoje galėjau matyti, kaip aplinkui tiesėsi žmonių kūnai, o juose — jų dvasios. Vėliau pasigirdo: "Lietuva brangi..." Bet kuo toliau, tuo melodijos garsai vis mažiau ir mažiau bepasielgdavo ausį — ji tolo išėjimo link. Pagaliau Rusų kapinės paskendo tyloje, dar didesnėje negu pirmą; nebesigirdėjo net gilių atodūsių ar praeinančių, girgždančių žvyre žingsnių. Vien medžiai,

nors ir bejausmiai, dejavo toliau.

Tačiau tie, kurie prikėlė prie kapų heklūpančius, giedra ir viltimi užgaudami jų sužalotas širdis, nenutilo. Dabar jų balsai suskambėjo Vilniaus gatvėse. Ir tie buvo ne kas kitas, kaip vidurinių mokyklų mokiniai, suburti savo vyresnių brolių — studentų. Juos išvaikė milicija ir suėmė keletą.

Viso to auka tapo Pedagoginio Instituto gamtos - matematikos fakulteto absolventas — Algis Virbalis. Po poros mėnesių įvyko teismas žmogaus, kuris buvo kaltinamas skleidimu "nesveikų idėjų" jaunimo tarpe. Jį gynė net Instituto partorgas, pareiškdamas — jaunuolis tai darė, pats nesuprasdamas, būdamas politiniai nesubrendęs.

... "Aš žinojau, ką aš dariau, ir ką dariau, — dariau sąmoningai..."

Paskutinis ir lemiamas žodis teko teisėjui:

"Aštuoni metai sunkių darbų kalėjimo".

DARBAI IR ŽYGIAI

Pereitą savaitgalį Chicagoje įvykęs studentų suvažiavimas liudijo didelį studentų ištvėrimumą ir mandagumą, klausantis bevaisių diskusijų politikos ir "lietuviybės mirties" klausimais, dideliame nuobodulyje svarstė statuto pakeitimą, bet, iš kitos pusės, buvo bent kiek suaudrintas drąsios ir labai asmeniškos Jono Meko paskaitos, akademiškai nuteiktas Kęstučio Skrupskelio ir Sauliaus Šimoliūno žvilgsnių į dabartinę studentiją ir bendradarbiavimą kovon geroje nuotaikoje ir bendrų vertybių kontekste paskaitas. Vytauto Vardžio — Vytauto Kavolio debatų. Suvažiavimo rengimo komisijai pirmininkavo Ramojus Vaitys, o pačiam suvažiavimui J. Kregždys ir Kęstutis Skrupskelis.

Santariėčių susipažinimo vakare, įvykusiame studentų suvažiavimo išvakarėse Shoreland viešbutyje, išklaudyta Jono Meko subtilių eilių ir Kazio Almino žemiškų satyrų. Kultūringai nuotaikingą vakarą maždaug šimtui susirinkusių pravedė Gabrielius Gedvila. *Santariėčiai filisteriai* konferavo lapkričio 28 d. Conrad Hilton viešbutyje, kai studentų suvažiavimas pietavo.

"Metmenu" žurnalo Garbės

prenumeratoriais tapo dr. A. Mačiukienė, įmokėjusi 25 dol. ir clevelandietė p. Mačienė, įmokėjusi 10 dol.

"Metmenu" žurnalo techniniais bendradarbiais, pirmą numerį leidžiant, dirbo Elena Kėželienė, Gražina Laužikaitė, Danutė Sakalauskaitė, Ramojus Vaitys ir Danutė Zygaite.

Vytautas Matulionis, Clevelando santarietis, dainavo Western Reserve universiteto trijuose operiniuose pastatymuose ir už tai buvo paminėtas, su nuotraukom, Theatre Arts vėliausioj laidoj. Taip pat koncertavo clevelandiškiame Institute of Music, ir už tai jį aprašė Musical America žurnalas.

Dail. Zibuntas Mikšys, neseniai grįžęs iš Europos, neformaliame susitikime su Detroito studentais santariėčiais įdomiai diskutavo kultūrą Amerikoje ir Europoje, paliesdamas didelę daugybę įvairių konkrečių reiškių.

New Yorko Santara-Sviesa gruodžio 12 d. Festival restorano salėje, New Yorke, rengia Lietuvos dramos teatro šešiasdešimties metų sukakties minėjimą. Jo programoje dalyvaus Henrikas Kačinskas, Aušra Blekaitienė, Jurgis Blekaitis, ir Garbės Filisteris Antanas Škėma. Abi organizacijos toje pat vietoje, laikui atėjus, rengs ir Naujų Metų sutikimą.

Garbės Filisterio Romo Viešulo tris litografijas nuolatinei savo grafikos kolekcijai įsigijo Biblioteque Nationale Paryžiuje.

Bostono studentai santariėčiai naujon valdybon išrinko Alfredą Jakniūną ir Romą, Leveckį. Kalėdų atostogų metu Laconia, N. H., rengs tradicinę žiemos stovyklą.

"Zvilgsnių" septintame numeryje, kurį redagavo Liūtas Mockūnas, Mindaugas Balčiauskas ir Danutė Sakalauskaitė, Gabrielius Gedvila analizuoja "Santarą penkių metų papėdyje, pabrėždamas: "Jei individas ieško savęs, jei tam reikalingas pasirinkimas, jei organizacijoje individas skatinamas ieškoti savo sprendimo, kuris gali nuolatos keistis, ideologijos daugiau suformuoti ir ją užšaldyti nelabai įmanoma. Organizacija pasilieka problemų statytoja. Ji tampa kontakto punktu, kur jaunas studentas turi progą veikti ir beveikdama galvoti, o begalvodamas subrėsti. Jei mes tokia organizacija liksime, tai reiškia — būsime kritiški, kūrybingi, tai mums trenitis nebus likusi beprasmiška net jeigu į Lietuvą ir negrįžtume. Mūsų palikimas būtų mūsų amžiaus dvasia, užrašyta lietuviškame turinyje, palikimas, kurio neturėtume gėdintis". Vaidotas Vaitys trumpai užsimena apie *Lietuviškąjį liberalizmą*, priedamas išvados: "Didelės žinių mantos bei gilaus apsišvietimo *Liberalizmas* nereikalauja; jis prieinamas kiekvienam normalaus apsi-

skaitymo asmeniui. Po pirmojo straipsnio, kuris duoda liberalizmo istorijos apžvalgą, rūkas, supes liberalizmą, yra skaitytojui išblaškomas..." Rimas Kalvaitis duoda trejetą eilėraščių, o Aliukas Iljasevičius — poezijos prozoje. Spausdinami dalyvio įspūdžiai iš 1956 m. spalio 30 d. antikomunistinių demonstracijų Rusų kapinėse Vilniuje (juos persispausdiname šiame "Mūsų Žingsnių" numeryje). Yra ir įvykdytos veiklos žinių.

Pasibaigus šios filisterių Santaros centro valdybos kadencijai, skelbiami naujos valdybos rinkimai. Rinkiminė komisija sudaroma New Yorke. Kandidatuoti į Centro Valdybą gali kiekvienas santarietis, turis bakalauo laipsnį. Valdyba renkama iš penkių asmenų. Kandidatų sąrašas išstatomas bent trijų filisterių parašais ir su kandidatų sutikimais iki šių metų gruodžio 15 dienos. Siunčiamas rinkiminei komisijai: c/o L. Sabaliūnas, 1285 Dean St., Brooklyn 16, N. Y. Visus filisterius kviečiame rinkimuose dalyvauti!

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS

Kauno saviveiklininkai sudarė simfoninį orkestrą

Kauno liaudies simfoninis orkestras suruošė pirmąjį viešą koncertą, atlikdamas Bethoveno, Čaikovskio, Liszt'o kūrinis. Publika koncertą pasitikusi labai šiltai. Naujam orkestrui vadovauja J. Indra ir V. Biezumas. Jame groja mokytojai, inžinieriai, muzikos mokyklų auklėtiniai, muzikinio teatro orkestro dalyviai ir kitų profesijų žmonės.

Žurnalas "Meno saviveikla" nuo 1960 metų pradžios bus leidžiamas kas mėnuo. Jame bus spausdinami aktualiausi straipsniai ir apybraižos iš lietuvių liaudies dailės, muzikos, choreografijos ir dramos sričių. Kiekviename numeryje duosią ir kūrinių meno saviveiklos repertuarui. Be to, teiksia praktiškų nurodymų saviveiklos dalyviams ir vadovams. (E)

Vaismedžius sodina mašinomis

Akmenės rajone, Lenino vardo kolchoze, traktorine vaismedžių sodinimo mašina buvę pasodinta 3 hektarai obelaičių ir kriaušaičių, pranešė Vilniaus radijas lapkr. 1 d. Ir kituose kolchozuose šiemet esą daug dėmesio kreipiama į vaismedžių sodų plėtimą. Daugelyje kolchozų užveisiami ir pramoniniai sodai, bet bendras sodų plotas vis dar labai mažas. Prie buv. vienkienų, kuriuose negyvena buv. savininkai, sodai, daugumoje neprižiūrimi, išdžiavo. (E)

Anglų Kalbos Pamokos

K. GINEITIS
3255 So. Union Ave., Chicago 16, Ill.
Telefonas: Victory 2-0105

Duoda prieš karą baigęs Čikagos universiteta.

1 dol. 25 ct. val. — privačios

VERTIMAI - PILIETYBĖ - LAIŠKAI

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

—SATURDAY, DECEMBER 5, 1959

(Tęsnys iš 4-to pusl.)

jo su tais rašytojais ir kritikai, kurie rašo mažam skaičiui aukšto lygio intelektualams. Šiuo atveju K. Keblys gerai pareiškė anketoje: — šaudymasis karčiais žodžiais ir atvira panieka skaitytojui nieko neišspręs, o tik privers jį toli nuo naujosios literatūros.

Anketos dalyviai turėjo ir galėjo prirašyti dar po 3—4 eilutes išvardinimui įvykių, bruožų, požymių, pavardžių, pavadinimų, kurie išvesti skaitytoją į teisingą kelią tolesniam savarankiam galvojimui. Nesunku gi buvo literatams truputį praskleisti tai, ką jie yra pasilaikę galvoje: jie neišvardino pav.: 1) kurie yra tie "mūsų ir pasaulinio gyvenimo reikalavimai", ar kokias savybes turi "dabartinė siela, kurios supratimą turima išreikšti literatūroje (Vykintas), — 2) kurias tautos dvasios savybes neatskleidžia rašytojai savo veikaluose (Bradūnas) — 3) kurie yra tie klystkeliai, į kuriuos veda literatus susidūrimas su svetimų žodžiu (Bradūnas) — 4) kurie yra konkretūs požymiai kritikos atsilikimo (Greimas), — 5) kurias savybes turi literatūrinio vertinimo mastas (Nagys), — 6) kurios negerovės glūdi mūsų anketoje (Mackus ir Ostrauskas), — 7) pavardės tų kritikų-profesionalų, kuriuos nustelbė kritikai-mėgėjai (Skėma) — 8) kuriuose ar kieno kritikos straipsniuose pasireiškė stoka nuosaikumo ir pagarbos žodžiui, t. y. kritikos nuosmūkis arba infliacija (Šlaitas, Landsbergis).

Visi literatai pripažino estetikos pradai pirmenybę ir vadovavimą literatūros kūryboje. Tačiau daugumai skaitytojų (gal ir daugeliui mūsų literatų) nėra aišku tie kūrybos elementai ar objektyvūs požymiai, kurie apibūdina estetinį pradą (principą).

Anketos vykdytojai gal būtų daugiau atsiėkę aiškumo, pateikdami kiek pakeistą antrąjį anketos klausimą: būtent, kokis vaidmuo priklauso moralinėms, tautinėms ir socialinėms vertybėms (ne motyvams) literatūros veikale. Atsakymai į šį klausimą verstų stipriai išryškinti grožio ir gėrio santykius literatūroje ir iš viso mene, ir pasisakyti, kuriais atvejais gėrio pradai saisto menininko išraiškos laisvę.

Kur kas našesnė atsakymų vertė būtų į trečią anketos klausimą, suformuluotą priešinga kryptimi: kokius teigiamus (ne neigiamus) reiškinius jūs pastebėjote mūsų literatūriniam gyvenime? Šią mintį anketoje pakėlė du literatai.

Dėl vietos stokos, literatų kun. S. Ylos ir kun. M. Vait-

7. — NAUJIENOS. CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, DECEMBER 5, 1959.

kaus pasisakymai bus patalpinti sekanciam (devintame) Literatūros Lankų numeryje. (Jis išeis gal 1961 metais).

Anketa yra tam tikras veidrodė mūsų literatų pažiūrų bei nuotaikų. Tai svarbus įvykis mūsų literatūriniam gyvenime. Jos svoris ir reikšmė padidėtų, jei būtų dalyvavę bent pusė narių Literatų Draugijos. Anketoje pasigendame vardų rašytojų Aiscio, Brazdžionio, Babrausko, Dovydeno, Griniaus, Jankaus, Jurkaus, Pūkelevičiūtės, Kiršos, Radausko, Ramono, Alanto, Katiliškio, Švaisto, Santvaro, Vaičiulaičio, ir kt. ir kt. Apgailėtina kai kurių nepriearanga viešai pasisakyti, ar nenoras dalyvauti "lankininkų" anketoje, nes gal jautėsi nesą artimi Literatūros Lankams.

Tenka palinkėti "ne-lankininkams" po metų kitų praversti naują anketą kitais klausimais. Anketa yra tam tikra prasme mažas egzaminas ne tik literatams, bet ir skaitytojams, besidomintiems literatūra.

PAVYZDYS CHICAGAI!

Vienas Hampshire (Anglijoje) pilietis nustebo gavęs nelauktą siuntinį, kurį atnešė laiškininkas ir pareikalavo apmokėti visas persiuntimo išlaidas. Apsimokėjęs ir atidaręs siuntinio dėžę pilietis joje rado tuščią cigarečių dėžutę, šokolado apvyniojamojo sidabrinio popieriaus nuoplaisas, į gniuzulį suspaustą seną laikraštį ir supelėjusios duonos puskepaliuką... Gavėjas pagaliau atsipeikėjo, kai atsiminė, jog kaip tik tuos dalykus prieš gerą savaitę pats buvo iš automobilio išmetęs, bevažiudamas su šeima šventadienio vakare pasivažinėti užmiesčio parkais.

Hampshire administracija paskelbė, kad ji seks kiekvieną netvarkingą pilietį ir pamatę ką nors ne vietoje numetant, tuojau pasiųs jam apdėtu mokesčiu.

Asbach Kraft.

the great brandy
from the Rhine

8 years old
50° proof

German Distillers Ltd.
675 Riverside Drive, N.Y. 24, N.Y.

Garbė padėkoti

Draugams, pažįstamiems ir visiems, kurie, pirkdami ir parduodami nuosavybes per šią įstaigą, išreiškė mums pasitikėjimą ir suteikė galimybę persikelti į naujas patalpas. Prašome visais reikalais kreiptis nauju adresu:

6455 SOUTH KEDZIE AVENUE

BELL-VARPAS REAL ESTATE

6455 So. Kedzie Ave.

PROspect 8-2233

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO
INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolių.

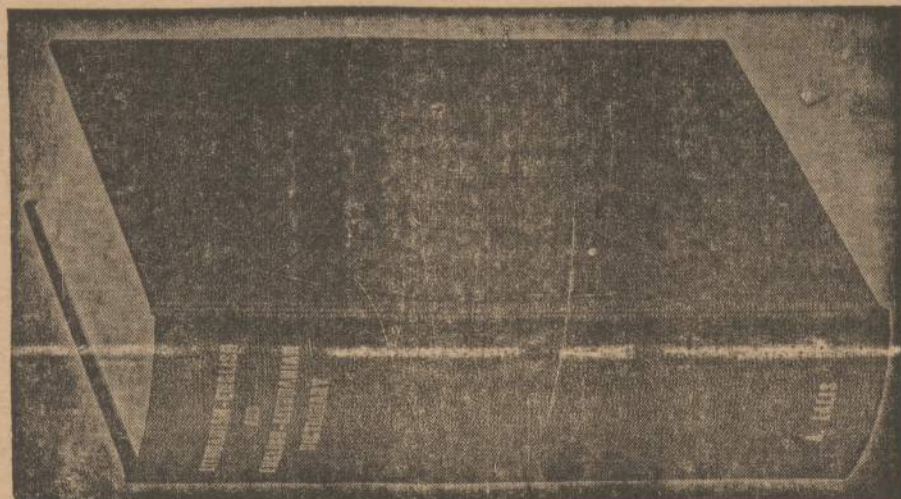
CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET

Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

GERIAUSIAS ANGLŲ KALBOS ŽODYNAS

A. Lelio Angliškai-lietuviškas ir Lietuviškai-angliškas žodynas yra plačiausias apimties ir praktiškiausias iš visų iki šio išėjusių žodynų.

Kito tokio plataus ir išsamaus žodyno artimu laiku nenumatoma išleisti. 1256 pusl. Abi dalys vienoje knygoje, įrištas stipriuose kietuose viršeliuose Kaina \$14.

Siųskite čekį arba money orderį:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS SILEIKIS

Vertinga knyga

Vis daugiau knygų apie meną rinkoje pasirodo. Paskutiniu laiku meno knygos labai patrauklios savo technika, spalvotomis reprodukcijomis ir geru, skoningu įrišimu.

Neseniai knygų rinkoje pasirodė papildyta aštuonių meno knygų autoriaus Sheldon Cheney knyga "Ekspressionizmas mene". Liveright leidykla. 416 pusl. Kaina \$5.00. 210 nespaltotų reprodukcijų. Kitos to paties autoriaus svarbesnės knygos yra: "Pasaulio meno istorija", "Menas ir mašina", "Teatras prieš 3,000 metų" ir "Naujojo pasaulio architektūra".

"Ekspressionizmas mene" liečia daug painių klausimų ir jie gvildinami objektyviai. Daug paliestų klausimų giliau nenagrinėjama, — paliekami pačiam skaitytojui daryti išvadas. Kosminio meno problemos prabėgomis paliečiamos. Daugiau vietos skiriama ekspressionizmo evoliucijai. Cheney gvildena bendras moderniojo meno problemas, liedsnams daugiau psichologinę ir humanistinę pusę, taip pat ir plastinio meno formas, jų pasidalinimą į daugelį kitų formų. Tuo pačiu kartu pabrėžiama, kad ir ekspressionizmas jau baigia atgyventi savo laiką, nes išsiskojusios abstrakčios formos užima jo vietą. Įdomu, kad autorius be pedagoginių dalykų, kuriuos aiškina, plačiai liečia kultūros epochas, skirdamas jas istorine tvarka. Pabrėžiama ir tai, kad tautų istorijoje yra daug perdėjimų, tendencijų teigimų apie savo atsiekimus, žinoma, žiūrint pasaulinės meno istorijos akimis. Tendencingi dalykai kartais nuvertina patį tikslą ir blogai nušviečia tikrovę. Tokiais atvejais į meną reikia žiūrėti su rezervu ir atsargiai.

Autorius pabaigoje pastebi: "Turėkite galvoje šitą, kad kūrybinis menas savaimė gyvena kaip betarpiškas daiktas, kurio kontakte junti aukščiau iškilusį meną, skirtingą nuo gamtos iliuzijos arba pamėgdžiojimų".

Dramą ir architektūrą šioje knygoje autorius nedaug teliečia, gal dėl to, kad pirmesnėse jo knygose anie klausimai yra aprašyti. Bendrai paėmus, knyga vertinga ir rekomenduotina.

"Estetinė evokacija atskleidžia tas vertybes, kurios givina dvasią — yra daugiau dvasios negu proto veiksnys".
S. Cheney

Atidaryta 63-ji JAV meno paroda

Paroda nepaprastai įdomi

Praėjusį antradienį Chicago Meno institute buvo atidaryta 63-ji Amerikos dailės meno paroda. Atidaryman susirinko tik tai kviestoji publika, bet nebuvo labai gausi.

Šiai parodai atstovauja tik tai Amerikos dailininkai ir skulptoriai — realistai ir abstraktistai. Viso yra 136 kūriniai — tapyba ir skulptūra. Grafikos darbų nėra. Reikia pasakyti, kad kiekvienas autorius yra sau, panašumo vienas kitam nei koloritu, nei motyvais beveik neturi, kas stabina parodos lankytojus. Be to, šioje parodoje pasirodo ultra realizmas su visai naujomis apraiškomis. Ekspонатų skaičiumi realistinis ir abstraktusis (kosminis) menas beveik lygus. Yra apstu ekspressionistinės dailės. Devyni dailininkai yra laimėję premijas už savo kūrinius. Skulptūra — realistinė ir abstrakti, kai kuriais atžvilgiais net šiurpą sukelia iškraipytos, sukonveiktos formos, ypač realistinė skulptūra sudraminta.

Naudinga pažymėti, kad ši paroda sudaryta iš paskolintų meno kūrinių iš įvairių galerijų, muziejų ir privačių žmonių bei dailininkų.

Platesnį aptarimą duosime vėliau.

— *Prel. M. Krupavičius* paaugojo Čiurlionio Galerijai Chicagoje prof. Ad. Varno meno kūrinių, vertės \$500. Direkcija reiškia tam mūsų didžiam patriotui lietuvišką aciu.

— *Lietuvių Liaudies Meno* skyriui prie Č. Galerijos paaugojo 17 vertingų eksponatų šie asmenys: A. Šimkuvienė iš Cicero, dr. kun. P. Celiešius, dr. St. ir P. Karveliai bei K. Paulauskas, visi iš East Chicago.

— *Čiurlionio Galerija* Chicagoje įsigijo dail. P. Kaupo vertingą meno kūrinių — "Kalnų peizažai", vertės \$200.

Du bronzoje atlieti liūtai prie Chicago Art Instituto durų simbolizuoja muziejaus sargybą. Jie buvo ten pastatyti 1893 m. Skulptorius Edward Kemeys amerikietis, 1843—1909. Ponios Henry Field dovana.

Dail. Br. Murinas

"VASARNAMIAI" (akvarelė)

Galvosūkis Nr. 3

Čia pateikiamas uždavinys skiriamas specialiai matematikams — profesionalams bei aistringiems mėgėjams. Premija: L. Bieberbach, Lehrbuch der Funktionentheorie, Elemente der Funktionentheorie, 314 puslapių. (Kompleksinio kintamojo funkcijų teorija).

Paskutinė pašto antspaudo data 1959 m. gruodžio 31 d. Kitos konkurso sąlygos — kaip paprastai.

Statieji trikampiai, kurių kraštinių ilgai išreiškiami natūraliniais skaičiais, vadinami, kaip žinoma kiekvienam matematikui, Pitagoro trikampiais. Vienas iš jų — garsusis Egipto trikampis su įžambine (hipotenuze), lygia 5 ir statiniais (katetais), lygiais 3 ir 4.

Konkursui pateikiamas uždavinys skamba šitaip:

Rasti Pitagoro trikampį su minimalinio ilgio įžambine, kurio statinių suma, o taip pat ir pati įžambinė, — griežti kvadratai.

Čia, žinoma, kalbama apie nedegeneruotus trikampius.

Pvz., Pitagoro trikampio su kraštinėmis 15,20 ir 25 įžambinė — griežtas kvadratas, bet statinių suma — ne (35); gi Pitagoro trikampio su kraštinėmis 21, 28 ir 35 — statinių suma (49) — griežtas kvadratas, bet įžambinė — ne.

Taigi, lengva rasti Pitagoro trikampių, tenkinančių tik vieną kurią nors uždavinio sąlygą, bet patenkinti *abi* sąlygas — nėra taip jau paprasta.

A. Zujus

A. L. STRACHAN & SON
Highest Quality Coal & Fuel Oil.
Serving Chicagoland for over 50 yrs.
For prompt delivery call
"MAC" in order Dept. RE 7-3860
2209 WEST 63rd STREET.

WESTERN
CURRENCY EXCHANGES
Daily Auto License Service.
Checks cashed — Money orders.
6254 SO. WESTERN AVE.
7054 SO. WESTERN AVE.

BOHNETT FUEL OIL
STewart 3-1400
Highest Quality Fuel Oil
SPECIAL PRICE
Furnace Oil 12.4c. per gallon.
METERED DELIVERIES.

BRIDGEPORT
CURRENCY EXCHANGE
Daily Auto License Service.
Checks cashed — Money orders.
748 WEST 35th STREET

MARK TWAIN DIPLOMATAS

Vienoje vakarieneje, kur buvo daug kviestų svečių, iškilus kalboms apie dangų ir peklą (pragarą), visiems pasisakius savo nuomonę, šeimininkė pagaliau paklausė, kodėl gerbiamasis svečias Mark Twain nieko nesako.

"Ak", atsakė rašytojas, "mano gerbiamiausioji, aš norėčiau savo pažūras pats sau palaikyti. Be to, turiu tamstai, gerbiamoji, prisipažinti, kad aš dėl to neturiu rūpesčio, nes abiejose vietose turiu apsiečiai draugų ir pažįstamų".

GERIAUSIAS TELEVIZIJAS

BUDRIKAS PARDUODA

ir gerą garantiją duoda.

Philco, RCA Victor, Admiral, Zenith ir kitos už žemiausias kainas.

21 colio televizija	\$99.50
17 coliu televizija	88.50
17 coliu Philco, plonutė	149.00
21 colio Philco, stalinė	139.50
21 colio console už	199.50
Stereo fonografai	39.50
Hi-Fi fonografai, asliniai ir aukščiau.	99.50
Transistor radios	17.50
Transistor geros rūšies	29.50
Mažos radios po	12.50
FM ir AM bangų radios po	39.50

Budrik Furniture

3241 So. Halsted Street

Dėl sutausymo televizijos telefonuokit
CALumet 5-7237

Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9 val. Sekmadieniais 12—5 val. Nuų gruodžio 14 d. krautuvė bus atdara kožną vakarą iki vėlumos.

Pasiklausykite radio programų su mįslių spėjimais sekmadieniais 2:15 iš radio stoties WHFC, 1450 kil.

10 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, DECEMBER 5, 1959

(Atkelta iš 9-to psl.)

mos. Iš čia piršte peršasi ir įvyksta atitinkamos išvados: papirkamas žemės reformos vykdymo tarnautojas ir tarnas Jonas negauna priklausančios jam, Lietuvos kariuomenės savanoriui, žemės. Be to, šeimninkas išperša Jono pasirinktąją ūkininkaitę Adelę už turtingo ūkininko.

Kad skaitytojas visomis išgalėmis pasmerktų kulaką, bernas, neištvėręs ištikusį jį nelaimių - smūgių, pasikaria. Savaiame supranta, kad Jonas pasikaria tąją, būtent, dieną, kai jo šeimninkas puotauja vestuvėse berno pasirinktosios merginos Adelės, varu išpirštos už ūkininko kulako.

Po to, kai vestuvėse buvo pranešta apie berno Jono pasikorimą, "romane" pasakojama taip: "Atidūmė ir šeimninkas ant savo geležinių ašių. Gerokai įraudusiais žandais, prakaituota čiupra, o jau piktas, o jau nelaimingas koks! Ir ne vienas atidūmė. Greta jo, ant linginės pasostės, sūnė buvo miestiskai apsidaręs žmogus su odiniu krepšiu po pažastim, o jų galukoju, kur išvažiuojant šeimninkė krovė pyragus, kratėsi skersomis toli atkišęs ilgas kojas, policininkas — taip pat įtraukęs ir raudonas, atsmaukęs ant pakaušio kvoruotą kepurę".

— Prašau, pone inspektoriau. Viskas paruošta! Ir ką tu žmogus, pasakysi? — piktai dėbtelėjo į gulintį Joną. — Bent iki rudens būtų palaukęs! Kur aš dabar berną gausiu tokiu metu? O jau šlovė, šlovė visiems namams!

— Taip, — nutęsė miestietis. — Reikalas aiškus, ir blogos valios čia nėra. Na, kagi, akį teks vis dėlto sustatyti, liudininkai pasirašys.

Bernas paties jo šeimninko buvo laidojamas taip:

"Pakinkė atsivedęs iš dobielienos kitą arklį į vežėčias, kuriomis Jonas dar vakar vežė mėsą, įmetė į jas kuokštą šiaudų, įguldė kastuvą. Kai mlynų padedamas, įvertė Joną su visu nutūkusiū pavadžiu ant kaklo, o kad nebuvo kaip jam atsisėsti, tai ištraukė vežėčių dugno lentą, uždėjo ją skersomis ant dronyčių kraštų ir atsisėdo, apžergdamas kojomis lavoną. Suragintas arklys sparčiai riščia nukurnėjo miško link.

Sugrįžęs iš miško, šeimninkas vėl persėdo į vežėčias su geležinėm ašim. Kartu išėdo ir inspektorius su policininku.

Senoji Rozalija (šeimninko motina), matyt, pastatė jiems troboj ne tiktai antrą, bet ir trečią butelį, kadangi abiejų kojos gerokai stripulavo į šonus ir abu jie ilgai plūšo aplink vežėčias, kol įkopė į jas.

Išbildėjo visi atgal į vestuvėse".

Iš tolesnių įvykių aiškėja, kad bernas Jonas buvo užkastas toje miško vietoje, kur daug lapų ir barsukų ojų, kur

žmonės bulves žiemą kaupiose laiko. Vadinasi, ūkininkas savo berną palaidojo kaip šunį. Be to čia suniekinama Nepr. Lietuvos žemės reforma, suniekšinami reformos vykdytojai, na, ir valdžios atstovai iš viso. Į ką gi panašus tasai vadinamasai inspektorius, o ir policininkas? Be bolševikiškai piktos valios pademonstruota čia ir naivusis obskurantizmas. Kas nežino, kad nenormaliai mirusių Nepr. Lietuvos žmonių atvejais mirimo priežastį aiškino davo ne kažkokie "inspektoriai", o teismo tardytojas su medicinos daktaru.

Taigi dėlto, čia ne tiktai ne lietuviško Gorkio kūryba, o piktai kvailios rūšies pamfletas pagal bolševikų partijos literatūrinį realizmą.

Tešdamas "novele" "Kur išėina žmonės", J. Baltušis Lietuvos ūkininko piemens žodžiais pasakoja, kad pasikoriusio berno šeimninkai atsiduria be galo sunkioje padėtyje, nes vasaros metu darbai gulė gula, o berno nėra:

"Buvo vidurvasaris. Kas ruošėsi bernauti, tas jau bernavo, kiti išėjo į uždariusius prie naujo vieškelio tiesimo, prie valstybinės melioracijos ir kitų darbų, dar kiti stačiai atsikirsdavo:

— Pas tave samdiniai kariasi!"

Kitos išėities nebuvo, kaip samdyti niekenu jau nebesamdomą berną Petrą — bolševiką.

Apie Petrą piemu taip pasakoja:

"Kalbėjosi jie (šeimninkas ir motina) tarpusavy tyliai, matyt, saugodamiesi Onos ir manęs. Tik vieną kartą išgirdom anapus durų Rozaliją

jos riksmą: — Nesėsiu su juo prie vieno stalo!

— Dėl Petro rėkia, — paaiškino Ona (tarnaitė). — Ot gerai, ot gerai rupūžems. Joną kaban nuvarė, tai dabar Petras parodys jiems, iš kur kojos dygsta. Petras jiems parodys!

— O kas tas Petras?

— Kaipgi?! — išpūtė Ona savo žvairas akis. — Tu nežinai bolševiko Petro Dovydonio? Na jau, na jau, ar iš kelmo išspirtas tu!

— O kas yra bolševikas?

Vadinasi, taip, kaip turi būti pagal "partinę tematiką". Į klausimą, kas yra bolševikas, atsakoma ilgu piemens ir tarnaitės Onos dialogu, iš kurio paaiškėja, kad bolševiko Petro brolis Povilas Dovydonis yra išėjęs užkuriom "ant šėsių dešimtinų", kasmet prisi-perka žemės ir dabar jau laiko berną, mėrgą, pusmergę ir piemenį samdo (neregėtas, negirdėtas, turtėjimas).

"Tik jau spaudžia prie darbo visus, net šonai braška — nepasidžiūgsi ten pakliuvęs! Ir alga visada nusuka, o jeigu ir sumoka, tai per teismus, per provas. Apie savo brolių Petrą taip sakė: — Kur Petras pasisuko — niekam nebėr gyvenimot!"

Petro brolis Povilas atlieka iš šnipo darbą. Suradęs miške ganantį piemenį, vaišina ir kvočia jį apie Patro naktines išvykas. Kai piemu tatai pasakuoja Petru, Petras taip atsiliepia:

— Tai gyvatė, a! Jau per vaikus, per piemenis uostinėja. Na palaukš tu man, broleli brangus, su tavim mes dar sudursime pirštus. Ir taip su-

(Tęsinys 12 psl.)

SLOAN'S DEPARTMENT STORE
Pilnas pasirinkimas vyrų, moteriškų ir vaikams rūbų, duoda visai Jūsų šeimai galimybę gražiai pasipuoti už žemiausias kainas. Kalbam lietuviškai
7042 SO. WESTERN AVE.
Phone: PROspect 8-9210

WILLIAM P. LAUX
MUSIC STUDIO
4417 No. Melvina Ave.
Kildare 5-3015, Ext. N
• Accordion • Reed
• Brass • Voice
• Organ • Violin
• Piano
ALL INSTRUMENTS TAUGHT
A Faculty of Artist Teachers
Register now for the Fall Term.

Nauja mostis ir valetės atnaujina viltį kenčiantiems nuo
Arthritis - Rheumatism
Ši nauja kombinacija, AMERPOL skubiai palengvina sąnarių uždegimo sukeltą skausmą, paraudimą ir sumažina skaudančių raumenų sutinimą, kuri sukeli arthritį ir reumatizmą.
Mostis, 98c. Tabletes \$8.50 pas Jūsų vaistininką.

Siuntiniai į Lietuvą
Patarnavimas nuo \$5 iki \$9.50.

Overseas Cargo Co.
514 W. Pershing Rd. (39th St.)
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: OA 4-9079
Vedėjas P. NEDZINSKAS

CHICAGO SVARIAUSIAS IR
MODERNISKAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. S E R E N A S
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

STANKUS
Construction Co.
Atlieka statybos planavimo darbus gyvenamųjų ir prekybos pastatų.
Jūsų pasirinkimui turime virš 300 standartinių projektų.
Ofiso ir namų telefonas:
PROspect 8-2013
7403 So. Western Ave.
CHICAGO 36, ILL.

GRADINSKAS
1960 METŲ TV APARATAI
išimokotina. — Priimam senus.
RADIJAI, FONOGRAFAI,
VOKIŠKI APARATAI
PARDAVIMAS IR TAIŠYMAS.
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRontier 6-1998
Atdara kasdien. Sekmad, uždaryta.

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Visi programai iš WOPA,
1490 kil. AM 102-7 FM
Kasdien: nuo pirmadienio iki
penktadienio 10-11 val. ryto
Šeštadienį ir sekmadienį
nuo 9:30 iki 9:30 v. ryto
VAKARUSKUS: pirmad. 7 val. v.
Tel.: HEAnlock 4-2413
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
Chicago 29, Illinois

**Siunčiame akordeonus, maistą, vaistus
ir jūsų atneštus siuntinius.
Turime įvairiausių prekių.
PATRIA GIFT PARCEL CO.
3741 West 26th St., Chicago 23, Illinois. CR 7-2126**

Home Owners . . .
CASH TO PAY YOUR BILLS
Do your installment bills total over \$100.00 per month? We could improve and consolidate for you. We could reduce your payments 50%.

LOW BANK RATES
Mail Coupon Now, for Quick, Confidential Service, or Call
CENtral 6-5555
PAY ALL YOUR BILLS IN JUST ONE CONVENIENT MONTHLY PAYMENT

TO THE PARKER CO.,
30 West Washington, Suite 940
Chicago 2, Illinois
SEND INFORMATION TO:
Name _____
Address _____
City _____
Telephone _____

(Tęsinys iš 11-to psl.)

dursim, kad šonai braškės per visas siūles!

— Greit jisai vėl pasodins Petrą, — netikėtai užbaigė ji (tarn. Ona) pasakojimą.

— Kur pasodins?

— O tai kvailas vaikas! — vėl riktelėjo ji. — Nežino, kur balšavikus sodina?! Cypėn ji sodins, štai kur. Jisai jau sėdėjo ten, ir ne vieną kartą. O jo brolis Povilėlis gi nedurnas, žino: jeigu Petras valdžią nuvers, tai kas liks iš jo kiemo ir visų jo karvių? Už tai ir gauda brolių, kur tik pri-griebdamas, policijai išdavinėja. O tas pasėdi, pasėdi — ir vėl savo varo. Nor tu jį gyvą sukupok! Buožes, sako, kulokus visus — šalin, ir mano brolių, parazitą šalin. Bus, sako, kaip Rasiejoj: nei caro, nei ponų, kas dirba, tas ir valdžia, to ir valia, o kas nedirba, tam keliu į užpakalį — ir laukan!

Bet čia ne beletristinė kūryba, o bolševikiškos propagandos tauškalai, nes Lietuvoje brolis brolio neišdavinėjo. Deja, Kremliaus bolševikai Maskvoje pastatė paminklą vaikui, išdavusiam savo tėvą. — toks, deja, yra bolševikų mokslas ir tokia moralė.

Petro brolis Povilas su dviem policininkais, sugavę naktį išėjusį iš namų Petrą, "surištom už nugaros rankom" išivedė į trobos kamara, kur miegojo piemuo.

Čia brolis Povilas taip porina:

— Sakiau, kad paimsim! — žviegtelėjo kikendamas.

— Visą rudėnį dabojau šitą šunsnukį. Ir nudabojau, prašau labai: rankas aukštyn, ir už groty — nibeardysi tu man Lietuvos!

"Troboj raudoj Ona (tarnaitė), nusiukusi į kačergas.

Šeiminkė sagstėsi ant krūtinės nesutenkančius marškinius (kaipgi kitaip!), žiebė kabančią lempą.

— Liaukis tu nestūgavus. Rado ko verkti. Matyt ir pati ne geresnė... — ėmė ji barti Oną.

— Užsiciaupk tu, karvė neraliuota! — staiga įsiuto Ona. Kiaulės jūs visi, gyvuliai ant keturių kojų, šunes, padūkę... — kukčiojo ji.

Tarnaitė Ona dar ir taip piktazodžiavo:

— Šitam Dovydoniui visas akis išdraskysiu, vitrijoliu išplikysiu! Prieš brolių... prieš tikrą brolių ranką šitaip pakelti... O, gyvuliai raguoti, velniai uodeguoti, kad šėtonas jumi neštų ir ant kuolo užmestų, kad paspringtumėt jūs paitys savo žarnom, kad jumis blūznis per šoną išeitų.

Bolševiko Petro, ūkininko Čepulio berno, areštavimu ir baigiama antroji "novelė" "Kur išėina žmonės".

Viskas čia vyksta ir įvyksta pagal iš anksto numatytą, o ir skaitytojui aiškų planą, net ir

areštavimas atliekamas ne Nepr. Lietuvos, o sovietiška tvarka: brolis išduoda brolių, patsai atlikdamas ir enkavedisto darbą arešto metu.

Negalima teigti, kad Juozas Baltušis neturėtų rašytojo sugebėjimo, betgi toli gražu ne lietuviškas Gorkis. Baltušis moka pagauti ūpą, pateikti ir gyvą gamtos vaizdą, bet didžioji bėda čia yra ta, kad visa tala sunyksta ir suniekėja dėl nelemtosios bolševizmo propagandinės tendencijos, rašytojo kūrybą vainikuojančios, deja, ne "kupiškėnišku grūdiniu humoru" (anot Greimo), o bolševikiškai "kiauliasnukišku" piktžodžiu.

Juozo Baltušio "įsisavintas", pamėgtas ir vartojamas žodis "kiauliasnukis" nėra lietuvių kalbos naujadaras, o Kremliaus padaras — "svinomordyj", išverstas į lietuvių kalbą.

V —

(Bus daugiau)

Suaugusiems ir rimtam jaunimui

VERTINGA, PATVARI, LIETUVIŠKA KALĖDŲ DOVANA

Liet. Prof. Draugijos tik ką gražiai išleistas veikėjo ir mokslininko PROF. P. MATULIONIO (1860-1932) gyvenimo ir šakotos veiklos aprašymas, gausiai papuoštas Lietuvos gamtos atvaizdais ir žemėlapiu.

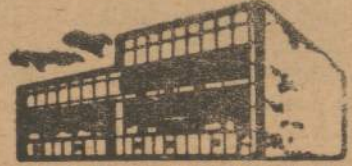
Rimtos knygos mylėtojais, atsiuntę adresą ir ne mažiau, kaip \$1.50 adresu:

Prof. DIRMANTAS, 4241 So. Maplewood, Chicago 32, Ill. tuojau galės džiaugtis šia nebrangia knyga.

Visuomet mokėjome aukštus dividendus

DABAR JUOS DAR
PADIDINOME

1/2%

TAUPYTOJAMS TEIKIAME ĮVAIRIUS PATARNAVIMŲS VERTUI Kešiuojame čekius. Parkan: ir parduodam valstybės bonus. VISOS SANTAUPOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

2555 WEST 47th STREET

LAfayette 3-1082

B. R. PIETKIEWICZ, prez.

E. R. PIETKIEWICZ, sekr. ir adv.

Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vak.; antrad. ir penktad. nuo 9 iki 5; trečiad. uždaryta, o šeštad. nuo 9 iki vidudienio.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Eaux de Cologne
Parfums
Geschenkpackungen
Seifen

Das reichhaltige
Sortiment
geschmackvoller
Geschenkpackungen
macht Ihnen die
Wahl ja so leicht!

Preis von \$ 1.75
bis \$ 12.00 plus tax.

Erzeugnisse importiert aus Köln am Rhein,
der Heimat der weltberühmten 4711

SENOJO PASAULIO DOVANOS: Eaux de Cologne kvėpalai. Dovanų paketėliai. Muilas. Lengva pasirinkti iš gausybės skoningų dovanų paketėlių!

Kainos nuo \$1.75 iki \$12 plus taksai.

GAMINIAI, IMPORTUOTI IŠ KOELNO PRIE REINO,
GARSIOS VISAME PASAULYJE "4711" TEVIŠKĖS